

NIEUWSBRIEF

mei 2026

Agenda

Zaterdag 2 mei:	Werkdag Asser Natuurtuin (DCA), aanvang 9:30 uur
Zaterdag 2 mei:	Nestkasten kijken in het Asserbos
Zaterdag 9 mei:	Vogelexcursie Zuidlaardermeer
Woensdag 13 mei:	Werkdag Asser Natuurtuin (DCA), aanvang 9:30 uur

ZATERDAG 2 MEI - NESTKASTJES KIJKEN IN HET ASSERBOS

Op zaterdag 2 mei maken leden van de werkgroep nestkastjes hun jaarlijkse ronde langs de 80 nestkastjes in het Asserbos. We kijken dan welke soorten vogeltjes in de nestkastjes zitten, bepalen hoe oud ze zijn en tellen de eieren die nog niet zijn uitgekomen.

Deze gegevens geven we door aan SOVON, dat vogelonderzoek doet in Nederland.

Het is een heel vertederend gezicht om die kleine vogeltjes in de nestkastjes te zien zitten, soms zijn het er wel tien! We zien vooral pimpelmezen en koolmezen, maar ook boomklevers en soms een bonte vliegenvanger. Er zijn ook spechtenkasten, vorig jaar zat daar een eekhoorn in met jongen. Dat was heel bijzonder!

Wilt u een stukje meelopen met ons? Kom dan zaterdag 2 mei om 9.00 uur of om 12.30 uur naar het Duurzaamheidscentrum (bij de Stadsboerderij tegenover het restaurant).

Kinderen vanaf 10 jaar mogen onder begeleiding de ladder ook beklimmen en in de nestkastjes kijken.

Aanmelden kan bij de coördinator van de nestkastenwerkgroep Herman Spoelstra via nestkasten@ivnassen.nl.

ZATERDAG 9 MEI - VOGELEXCURSIE ZUIDLAARDERMEERGEBIED

IVN-KNNV Assen organiseert voor haar leden op zaterdag 9 mei een vogelexcursie in de Oostpolder.

In dit veenweidegebied kunnen we diverse vogels zien, waaronder de grutto, tureluur, Kievit en kemphaan. In de rietvelden die ernaast liggen, zitten de rietgors, blauwborst en baardman. Je kunt er ook moerasvogels spotten.

Het gebied is een paradijs voor bijzondere vogelsoorten, zoals de steltkluut, witwangstern en witvleugelstern. Met enig geluk kun je een zeearend zien overvliegen.

Vanaf de uitkijktoren Oostpolder heb je een fenomenaal uitzicht over het Zuidlaardermeer en de polder.

De route is ongeveer 4,5 km. Er zijn geen bankjes onderweg. Samen met natuurgids lopen we in een rustig tempo.

Neem zelf koffie of ander drinken mee en een lunch. Vergeet je verrekijker niet! Deelname is gratis.

Geef je snel op want er kunnen maximaal 10 personen mee. We verzamelen om 9.00 uur bij de Bonte Wever op het parkeerterrein aan de linkerkant. Daarna carpoolen we naar Noordlaren (bijna een half uur rijden). Aan het begin van de middag zijn we weer terug in Assen.

Grutto (foto: Dennis Meijer)

Opgave: activiteiten@ivnassen.nl

Verlagen

VERSLAG BUITENLESDAG BASISCHOOL DE PAREL

Assen, 7 april 2026 – Vandaag stonden alle lessen van de kleuters tot en met groep acht van basisschool De Parel in het teken van de natuur. De dag begon met het kijken van een filmpje over dieren die op het schoolplein leven, zoals vogels, egels en insecten. Hierna popelden de kinderen om zelf naar buiten te gaan om te ontdekken of ze insecten zouden zien en dieren sporen zouden kunnen vinden. Met loepjes in de aanslag en een aftekenkaart gingen ze vol enthousiasme op zoek naar wat er om de school zoal leeft.

Voor sommige kinderen ging er een wereld open: wormenpoepjes, botjes, knaagsporen, kleurrijke insecten, galappels, gangetjes in het hout, holletjes, kokerjuffers en dierenprenten.

Buiten onderwijs en echt in contact komen met de natuur is de beste manier om kinderen de waarde van de natuur te leren. Voor een groene toekomst!

En verder...

KLOKJES OP LANDGOED VALKENSTIJN EN ANDERE WAARNEMINGEN

Bij mijn bezoek op 9 april aan het Landgoed Valkenstijn stond zowel de (verwilderde) kievitsbloem als het zomerklokje volop in bloei. Je zou het zomerklokje de laatste van de 'klokjestrilogie' kunnen noemen: sneeuwvlokje, lenteklokje en zomerklokje. Het zomerklokje wordt 30 tot 60 cm hoog en bloeit van april tot juni en dus niet, zoals de naam suggereert, in de zomer. Aan de bloemstengel zitten gewoonlijk drie tot vijf tweeslachtige, 2 cm lange bloemen.

Een week later was ik in de Rotstuin van de Hortus en zag ik een gewone slijkvlieg een soortgenoot achtervolgen. Waarop ik hoopte gebeurde en even later kon ik deze actiefoto maken. Als roofzuchtige larve leeft de soort een paar jaar onder water in de modderbodem. Volwassen exemplaren zijn te zien in de maanden april-mei, maar de individuen leven slechts enkele dagen. De vrouwtjes zetten hun eitjes in rijtjes af op waterplanten, netjes in het gelid, in de vorm van raketjes.

Weer twee dagen later was ik bij het hunebed D16 tussen Loon en Balloo. Ik speurde naar eventuele interessante 'natuurverschijnselen' op de stam van enkele bomen. Veel bijzonders was er niet te zien, maar met dit groepje lege eitjes was ik dik tevreden. Hier zat ooit een rups van de witvlakvlinder. De rups verpopte in een cocon en daaruit kwam een (vleugelloos) vrouwtje. Ze lokte een mannetje, er werd gepaard (meestal gebeurt dit binnen een kwartier na de ontpopping) en het vrouwtje legde tientallen eitjes op de buitenkant van haar cocon. De volwassen vlinders voeden zich niet meer en leven dus vrij kort. De eitjes overwinteren. De rupsjes spinnen lange draden en laten zich daaraan meevoeren door de wind.

Luit Staghouwer

DONATIE ONTVANGEN

Ellen Vos heeft bij de gemeenteraadsverkiezingen op het stembureau gezeten en de dag erna stemmen geteld. Het bedrag van 175 euro dat zij ontving voor deze werkzaamheden is overgeboekt naar IVN Assen.

Het bestuur wil Ellen hartelijk danken hiervoor!

Misschien is het leuk om met een aantal leden van een werkgroep van IVN -KNNV volgend jaar samen in de Bonte Wever stemmen te gaan tellen na de Provinciale Staten verkiezingen? Het is gezellig om dit samen te doen en De Bonte Wever heeft altijd een uitstekende lunch klaar staan. Als u daarvoor belangstelling heeft, laat het ons weten!

Wilt u IVN of KNNV op deze wijze sponsoren, zorg er dan voor dat de vergoeding rechtstreeks naar IVN of KNNV wordt overgemaakt door de gemeente. Als non-profit organisatie hoeven we er geen inkomstenbelasting over te betalen. Als je het eerst naar je eigen rekening laat overmaken moet je er zelf inkomstenbelasting over betalen.

- Als u los van de verkiezingen een donatie over wilt maken naar KNNV of IVN dan kan dat ook!
Het bankrekeningnummer van **KNNV afd. Assen** is **NL 21 INGB 0001 0217 31** t.n.v. Kon Ned. Natuurhistorischever. afd. Assen
- Het bankrekeningnummer van **IVN afd. Assen** is **NL64 TRIO 0390 4687 97** t.n.v. IVN Assen

Een andere manier om KNNV of IVN Assen te sponsoren is om uw jaarlijkse donatie of contributie te verhogen. Wilt u dit doen? Neem dan contact op met de penningmeester.

Penningmeester KNNV: Lukas Jansen, e-mail penningmeester@assen.knnv.nl

Penningmeester IVN: Herman Spoelstra, e-mail penningmeester@ivnassen.nl

Alvast hartelijk dank voor uw bijdrage. We zorgen ervoor dat het goed wordt besteed!

EINDE NIEUWSBRIEF

Kopij voor de volgende nieuwsbrief vóór 26 mei 2026 sturen naar:

nieuwsbriefivn-knnv@ivnassen.nl

Graag met vermelding van het onderwerp van uw kopij.

KNNV afd. Assen

Secr. Dick Vuijk

secretaris@assen.knnv.nl

redactie

Theo de Grijs

Wouter Reckman

IVN Assen

Secr. Ilja Kamies

secretaris@ivnassen.nl

Vertrouwenspersonen KNNV

<https://knnv.nl/over-knnv/knnv-organisatie/>

Vertrouwenscontactpersonen IVN Assen

<https://www.ivn.nl/afdeling/assen/overivnassen/vertrouwenscontactpersonen/>

De paardenbloem wordt verguisd en bemind

■ Het belang voor insecten en de geneeskunde is groot

Paardenkastanje en paardenbloem. Het voorvoegsel 'paarden' heeft een negatieve betekenis. Zoiets als: van nut en generlei waarde.

HERO MOORLAG

Het hout van een paardenkastanje is inderdaad veel minder waard dan het hardhout van eik, beuk en grove den. Maar de paardenbloem is verre van inferieur. Toch willen boeren en tuinders deze plant kwijt. Het hoogproductieve raaigras geeft meer melk. Dus worden paardenbloemen, herderstasje, muur en kleine veldkers doodgespoten.

In het keurig strak groene gazonnetje worden paardenbloemen uitgestoken. De meeste mensen weten niet dat paardenbloemen eetbaar zijn, dat ze als een magneet 138 van de 350 wilde bijen aantrekken en dat vlinders als dagpauwoog, citroenvlinder en oranjtipje, net als wilde bijen, nectar en stuifmeel komen halen. Hoe meer paardenbloemen, des te meer vogels er op de vele insecten afkomen. Daar komt bij dat de paardenbloem wetenschappelijk Taraxa-

cum officinale heet. Officinale betekent: gebruikt in de apotheek. Een paardenbloem bevat de vitaminen C, A, B2 en D.

Taaie rakker

Een bladrozet van brede paardenbloembladeren drukt het gras rondom plat, want de bladeren willen optimaal zonlicht ontvangen. Aan de bladeren zit een penwortel die diep in de grond steekt. Breekt de penwortel tijdens het uitsteken van de plant af, dan groeit uit het restant weer gewoon een paardenbloem. Taaie rakker! Blaas eens alle vruchtbluis weg. Je ziet een wit bloemhoofdje met deukjes waarin de gesteelde zaden stonden. Tijdens de bloei lagen hier de tientallen gele lintbloemen. Het vruchtbeginsel van deze simpele bloemen kan via ongeschlachtelijke voortplanting uitgroeien tot een zaad. Op deze manier vormen paardenbloemen klonen. Vandaar dat er in ons land 250 soorten paardenbloemen voorko-

men (wereldwijd 1000!), afhankelijk van de streek. Ze zijn moeilijk op naam te brengen. Ik ken alleen de 'doorsnee' weidepaardenbloem en de duinpaardenbloem. De voortplanting gebeurt ook door bevruchting door insecten. De vrucht is een eenzadig nootje waaraan het gesteelde vruchtbluis zit. Het nootje is ruw, heeft ribben en stekeltjes. De wind blaast de 'parachuutjes' overal heen. Het nootje blijft ergens haken, kiemt en kan uitgroeien tot een paardenbloem, desnoods in een niet schoongemaakte dakgoot of bovenop een knotwilg. De meeste zaden komen in tuinen, plantsoenen, weilanden en wegbermen terecht. In plantsoenen en wegbermen worden paardenbloemen niet uitgestoken. Insecten en vogels profiteren.

Belang in geneeskunde

Vroeger plukten men hondstong (paardenbloembladeren) voor kornijnen- en caviavoer. Bedek je paardenbloemen in het voorjaar met aarde, dan worden nieuwe bladeren wit als Brussels lof. Je verkrijgt de voorjaarsgroente molsla. De Russen maken van een bepaald paardenbloemras uit het witte melksap rubber voor fietsbanden. Overigens is de hele plant eetbaar, geen deel is giftig. De paardenbloem werkt gun-

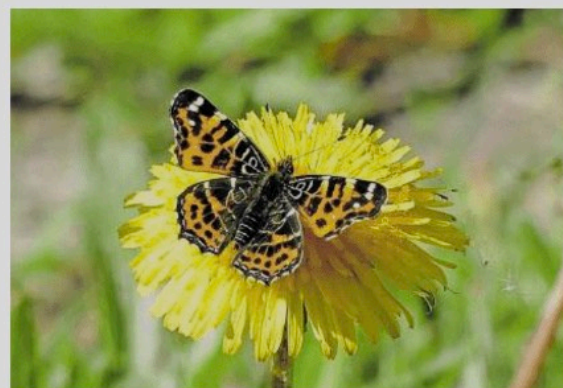
Tientallen gele lintbloemen bedekken het bloemhoofdje. FOTO: HERO MOORLAG

stig op de spijsverteringsorganen, ook op lever en nieren. De plant is

urine-afdrijvend, bloedzuiverend en eetlustopwekkend. En wat een sporenelementen van mineralen heeft deze plant: magnesium, mangaan, zwavel, koper, calcium, ijzer, kalium en silicium.

De wortel kan worden gedroogd en vermalen of gekookt of er wordt een tinctuur van gemaakt tegen artritis. Het melksap kan direct worden gebruikt tegen acne. Paardenbloemhoning is ook gezond. Voor koeien, paarden, schapen en geiten zijn paardenbloemen en andere kruiden een medicijn. In Engeland bestaat een traditionele frisdrank, Dandelion and Burdock, waaraan siroop van paardenbloemen is toegevoegd.

De Rolling Stones bezongen in het lied Dandelion het kinderspelletje van het wegblazen van de pluusjes. Uit alles blijkt hoe belangrijk deze plant is. Leve de paardenbloem!

Een landkaartje peurt nectar uit een paardenbloem. FOTO: HERO MOORLAG

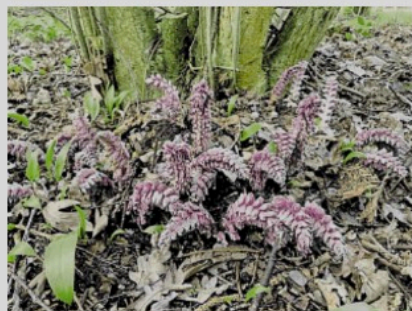
Zaadpluis met zaden. Bloemhoofdjes zijn zichtbaar. FOTO: HERO MOORLAG

Schubwortel, een kleurrijke wilde plant zonder groen

JOOP VERBURG

Planten en bomen hebben bladgroen om daarmee met gebruik van CO₂ uit de lucht bouwstoffen te maken en zo te groeien. Dat bij dat proces zuurstof vrijkomt is algemeen bekend. Mensen en dieren profiteren, omdat zij zuurstof nodig hebben en CO₂ uitademen. Er zijn altijd uitzonderingen. Zo zijn er planten die geen bladgroen hebben. Dat zijn dus echte parasieten. Zij stelen voedsel van planten, struiken en bomen door zich te verbinden met hun stengels of wortels.

Een voorbeeld is warkruid, een plantengeslacht waarvan de soorten zich hechten aan de stengels van planten zoals heide, brandnetel of hop. Ze bloeien met witte bloempjes in de zomer. Het warkruid dat zich verbindt met struikheide is klein warkruid. Vanwege de rode draden in de heil heeft het de bijnaam di-

Bleke schubwortel. FOTO: JOOP VERBURG

velsnaaigaren gekregen. Een ander plantengeslacht is de schubwortel. Daarvan komen twee soorten in ons land voor. Zij hechten zich ondergronds aan de wortels van struiken en bomen, vooral aan wilgen en hazelaars.

Ruurd van Donkelaar is ecologisch hovenier. Hij woont in Koe-kangerveld, midden in een gebied dat ontwikkeld is als natuurgebied. Daar doorheen lopen wandelpaden en dankzij de inspanningen van Ruurd en zijn vrouw Deyke is het

Prachtschubwortel. FOTO: JOOP VERBURG

prachtig geworden en kreeg het de naam Struunpad. Allerlei voorjaarsplanten zijn aangeplant of uitgezaaid. Die hebben zich de afgelopen jaren uitgebreid en vormen een bijna aaneengesloten deken van planten die vooral in het voorjaar bloei-

en. Sneeuwkllokjes, krokussen, holwortel, vingerhelmbloem, daslook, muskuskruid, aronskelk, wilde hyacint en andere Scilla's, wilde tulpen en wat later in het jaar orchideeën. Het is een bonte weelde die alleszins de moeite waard is om in deze tijd van dichtbij te gaan bekijken, al wordt verwacht dat we wel op de paarden blijven.

Bleke schubwortel

Terug naar de schubwortel. Ruurd kreeg vele jaren geleden de beschikking over zaden van de bleke schubwortel (die helemaal niet zo bleek is) en de prachtschubwortel. Hij heeft die zaden bij hazelaars uitgestrooid en vorig jaar waren tot hun grote verrassing ineens bloeiende exemplaren van de bleke schubwortel te zien. Dit jaar was de verrassing nog groter, omdat er een groepje bleek van paarsbloeiende prachtschubwortel. Het zijn parasieten, maar ze zijn prachtig om te zien.